

СПОРТ
Республика Ди
хоккейни матчаца,
ша тIа хехкабаларца
дIади хьар «Башлоаме»

16

СПОРТ
Керда физкультурни
кхуврчаш хьаделлаш
латт вай мехка

16

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№21 (12548)
Селий бутт,
9 ди, 2022 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахьа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

12+

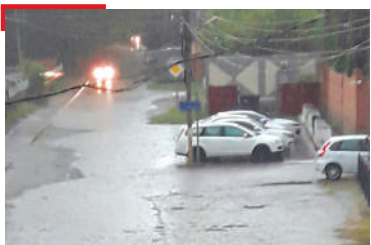
БЕРКАТЕ БОЛХ
Паччахьалкхен
совгIаташца белгалбир
вай бахархой

2

СОВГИАТ
«Дикал екъя»
яхача акцен юкье
бахар вай мехкара
Росгвардейцаш

3

НОВКЪОСТАЛ
ЦIаьхха нийсденнача
хатарех болча
кхуврча болхлой
арабаьннаб

4

ЭКОЛОГИ
Экологен гIулакх
лорадар, вайх
хIаранега кхоачаш
декхар да

7

ГИШЛОШ ЯР
Республика юрташка
ишколалаш хьалье
йолаеш, кIоагаш
доахаш латт

10

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Баха хьо даькьала болаш, са мохк!
Шолжа-пхьерча Дьякова цIерах
йолча стадионе доккха концерт дар,
республика 30-шу дизара ден хетадаь

8-9

**Кхерамзлен
гIулакх**

Терроризма духьале
лелаеча комиссеца
кхетаче дIайихьар
Мехкдас

2

«Россе кхалнаьха Союза культура посол» сийлен цѝ елар Абдурзакова Абсета

ГІаЗДанаькѝан Ахьмад

ДІадахача шера, Россе кхалнаьха Союзе юкье-ойоалайир «Россе кхалнаьха Союза культура посол» яха звани. Цу йоккхача званена ший мугІарера саг корайир, ГІалгІай мехка. «Республикерча къаман кхоллама цІагІа къахьегаш я, тахан, Абсет. Ший болх безаш, лоархІаш лелабарца белгалъянна я из саг.

Тохан, из сийлен цѝи, цун йоагІаш луш я!», — аьлар Россе кхалнаьха Союзе кулгалдеча Лахова Екатерина. Боккхача лерхІамца дІаделар из совІат, Абсета, республика 30-шу диза гарга гІертача хана.

Макка болхача наха лаьрхІа «дІайха така» да республике хьадиьла

Султыгнаькѝан Йоакѝап

Саудовски Арави а баха шоай хьажол тІера даккха кийчо еча наха лаьрхІа, дІайха така да вайцига хьадиьла.

Болх беча хІара дийнахьа, ийс сахьат даьлча, дий сахьат даллалца шоай хатта безам болча хІаман тІехьа телефон дІатоха йиш я беркатеча наькѝа тІа бовла кийчо ечар. Нагахьа, доазол дехьа аравала цѝацѝа долча бахьанех бокѝо йоацаш саг хуле, цига телефон дІатехача, де дезар хьалхадоккхаргда. Иштта, хІара шинарча дийнахьа, приставаша дІакхухь, бахархошта, наІараш йила ди. Аьттув хилба массане а дикача хІаман тІехьа!

Паччахьалкхен совІаташца белгалбир вай бахархой

Султыгнаькѝан Йоакѝап

Магасе дІайихьар, цѝацѝа болча бахархошта, Паччахьалкхен совІаташ телаш йола, кхетаче. Цу доккхача вІашагІкхетаре гулбеннабар: лораш, культура болхлой, спортсменаш, тренераш, юристаш, иштта, кхийолча профессорча белгалбаьнна нах. Мехкдас ший къамаьла юкье белгалдир, кхетаче белгалбохараш шоай белха тІехьа бехтокхаме къахьегаш, дІаболханах ба аьнна.

«Тохан, республика 30-шу дузача деношка теркалбе лов цун наькѝашка дог лазаш, къахьегаш хьабоагІараш. Уж ба шоай хьинарца вай мехка хьал тоадераш!», — аьлар Келматанаькѝан Махьмуд-Іаьлас. Дог лазаш къахьегарца белгалъяннача тоабан елар грамоташ, орденаш. СовІаташ деннарашта юкье бар «Птицекомплекс-Южный» яхача кхуврча генеральни кулгалхо вола Къоастой Адам, актриса, илиалархо йолаш къахьегаш Янданаькѝан Тамара. Белгалбаьхар иштта, дзюдохи, бок-

сахи йолча спортивни школа тренераш ГетагІазанаькѝан Ахьмади Боканаькѝан Фатимаи. Цар кхебаьб лакха говзал йола спортсменаш.

«Родительская слава» яха орден кхаьчар Дидиганаькѝан Исламаи Райсханаи. «Материнская слава» яха майдилг елар дукха дезал ураоттабеш йоаллача Тоачанаькѝан Асмайна. Беррига а цу кхетаче белгалбаьхараш 93 саг вар. Кхетаче йисте йолаш Мехкдас хьоахадир, уж беррига нах белгалбе боагІаши, лакха лерхІам ба-

рехи ба аьнна. Ше хержача наькѝа тІехьа лакха говзал йолаш къахьегаш вола саг, массе хана, лакхагІа долча лагІа тІа латтаргва, аьлар Республика кулгалхочо.

«Вай республика экономически хьал тоадалар, дуккхача даькѝе, тохан, иштта дог лазарца къахьегаш долча шуга кхоачаш да! Аз дег чура даькѝа ла дувц шо, бехтокхаме къахьегарца белгалдовларах! Ираз, аьттув болаш, могаш долаш дахалда шо, дуккхача шерашка!», — аьлар Мехкдас.

Терроризма духьале лелаеча комиссеца кхетаче дІайихьар Мехкдас

Султыгнаькѝан Йоакѝап

Терроризма духьала тІом лелабеш йолча комиссеца кхетаче йир Мехкдас. ВІашагІкхетаре дакѝа лоацаш бар: Іаьдала болхлой, пхьешкара, юрташкара адмистратцен кулгалхой. Кхетаче дувца оттадаь кергтерера дош — республика терроризмах лораргьяраш доаржадар.

Иштта, вІашагІкхетаре хьоахадир, кастта Мекке баха кийчо е езача наьха кхерамзлен гІулакх, каьхаташ, иштта кхьадараш Іалашдеш царна гІо дар. Массане керте лоацаш дІадахьа деза, иштта республика лоархІамедараш.

Республика Юртбоахама министерстве нах тIайибеш ди хилар

Коазой Мадина

ХIара бетта хьалхари кхоалагIи долча ерача дийнахьа, бахархой хаттарашка ладувгIаш хул, республике юртбоахамах йолча министерства кулгалду Гаьгенаькъан Мухьмад. Массе хана нийслуш дола хаттараш дар, укх навкъа а, наха дагалаьттараш.

Бахархоша гIо-новкъостал дехар коарча боахама гIулакх тоаде, болх-молтигаш нийсьяра, тахан Iаьдало оттаяьча, цхьацца йолча, программашта юкье баха.

ХIаранега ладийгIача кулгалхочо соцам бир, наха къувлаш долла деррига хаттараш, тахка.

Лотореях котбаьннарашта совгIаташ делар

Султыгнаькъан Йоакьап

Шолжа-пхье, республика 30 шу дизара хетадаь цIай йистедоалаш юкье дера, Мехкдас шийгара оттадаь лоторей. Цу юкье дар, 30 дукха

мах бола совгIаташ, хIаьта керттера совгIат — машен яр. Тахан, Магасе, лотореях котбаьннарашта, доагIа совгIаташ дIалуш хилар.

Алане доазон тIа, гIала

духьала, 12 сахьат даьлча, дIадихьар из беркате гIулакх. Культурах йолча министерства кулгалдеча Льянанакьан Залинас, Мехкдаьгара, машена дIоагIаш дIаделар котваьнначун. СовгIаташта юкье яр: ноутбукаш, телеви-

зораш, телефонаш, холодильникаш, планшеташ. Цу деррига совгIаташа республика доккха ди дагаухийтаргда бахархошта, цунга хьежжа, догIоза, беркате йолаш лелаергьа цар уж.

Россельхозкхуврче дIайихьача кхетаче дакъа лоацаш хилар вай мехкара керттера агроном

Коазой Мадина

ФГБУ Россельхозкхуврча кулгалхочо, видеосвязе гIолла дIайихьача кхетаче, дакъа лоацаш хилар ГIалгIайчен Россельхозкхуврчера керттера агроном Сампенаькъан Iусман. Кхетаче дувца оттадаь керттерадар — хьажкIаш, кхьаьхпаш, иштта кхьдола гинаш — дIадер, царна доал дар мишта хила деза дувцаш дар. «СОКО», «Отбор» яхача цу ялатех йолча Илма-тожкама институтера болхлой юкье кхувлаш, дийцар из дош, укх шера.

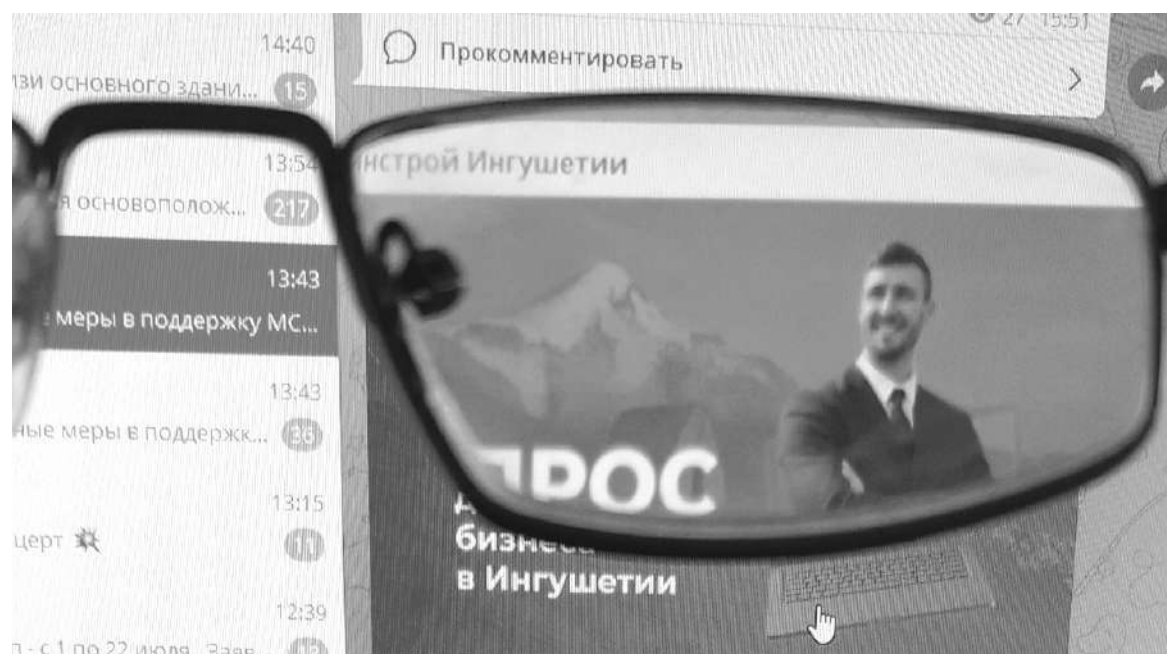
Россельхозкхуврча 13 филиале цу даькъа тIара белхаш дIадихьар. «Хашагульгов» яхача, вай мехкарча кхуврча, ялата ворхI сортах дола тожкама белхаш дIадоладир.

Султыгнаькъан Йоакьап

МСП гIулакхах дараш тахкара тIехьа, цхьацца долча хаттарашта жоп дала бех, вай республикера бизнесменаш. Из хоам ший Telegramm-каналеле гIолла бу гишлой белхах йолча министерства. Бизнес лелаеш мел болча республика бахархошка, кхайкаралду министрствас, цу хаттарашта жоп далара юкье дакъа лаца яхаш. Цо хьаьхьаьхачох, дIахо йодача хана зIамига а доккха а хIама хIадеш мел барашта, гIо дара гIулакх мишта вIашагIдолларгда тахка деза.

Жоп дала дезача хаттарашта юкье да — кхуврче болх бераш мел нах ба, леладу гIулакх, регистраенца дувзаденнараш, иштта, кхьдараш а. Цу мугIарера, таханара а кхоанара, хьал миштад тахка эш из деррига.

Цхьацца долча хаттарашта жоп дала тIабех, вай мехкара бизнесменаш

Шолжа-пхьера, Пхьилекъонгий С. цѐрах йола, урам тоаеш латт

БЕРДАНАБЪКАН ЛОРС

Шолжа-пхьерча урама, 900 метра дола, доазув тоадеш латт. Урам тоаяра болх юкье бодаш ба «Формирование комфортной городской среды» яхача программан. Асфальта никъ Юбила болабалалехья, кІалара моттиг кичьеш ха яккхар болхлоша.

Теша лов, керда билла цемата никъ, коммунални оагІон болхлоша, шоаш дІакхухьяча, цхьацца, белхашта тІехья толхабергбац аьнна. Из тайпара, дега вас ю гІулакх, каст-кастта нийслуш да вай навъашка.

Керда газови линеш чуйохкаш тоаяй из моттиг. Хозача куцаца моаршал хоаттаргда урамо, ший бахархошка.

Цѐаьхха нийсденнача хатарех болча кхуврча болхлой арабаьннаб

СУЛТЫГНАБЪКАН ЙОАКЪАП

ГалгІай мехкара цѐаьхха иккхача хатарех болча кхуврча болхлой, беррига, цхьаттара арабаьннаб ша бетташ, мух хьекхаш чоагІа дийлхача догІах хинна зенаш юстарадаха, язду Мехкдас ший Телеграмм-канале. Сов чоагІа мух болаш денача догІах, дуккхача моттигашкара света линеш толхьяй.

Цхьацца йолча юрташка, пхьешка газ, свет дайоае езаш нийсделар. «Дукха моттигаш я миho тховнаш дІадихья, карташ легаьа. Хинна зе, хІанзчул тІехьягІа, тахка дезаш да. Из хьал тоадарах бола болхлой, масаняхья цхьатарра арабаьнна, болх беш ба», — аьлар Келматанабъкан Махьмуд-Іаьлас. Мехкдас белгалдир, ше цу хьала тІахьожам беш ва аьнна. Газ, свет, хий, ца говш, долаш хургда. Цу гІулакха, селхан денза, кѐахъегаш ба.

Оршот дийнахья хиннача михах кегаденнараш, нийсдеш ба Назране

БІАРХОЙ МУСЛИМ

Оршот дийнахь вай республике цѐаьхха баьннача миho, геттара чоагІа деначо догІо, цхьацца зуламаш даьд пхьешка, юрташка. Тахан, цу даькѐа тІара болхлой цхьатарра арабаьннаб кегаденнараш нийсде. Миho меттахьяра яьха банераш Юйоахаш, юха нийсѐа хьалъохкаш, кагъенна гаьнаш дІакхухьяч, нувхаш дІа-хья тийса моттигаш шоай куца тІа йоалаеш — кѐахъегаш ба ЖКХ болхлой.

Беррига дворникаш, цхьана, арабаьннаб пхьеш меттайоале. Асфальта навъаш дохадаьча, жагІа тувсаш, цхьа баьхан уж меттадоаладе гІерт болхлой. Пхье мэр волча Йовлой Урусхана, ше тІахьожам беш, дІахьош латт из гІулакх. Из санна дола хатар иккхача ЖКХ болхлой а бахархой а цхьана арабаьлча, сихагІа оттаргба лостам. Массанега кхоачаш, доккха хатар дар селхан эттар.

Таро хала йолча дезалашкара бераш долча яха хилар, Илдарха-Галий тIара мэри

БЕРДАНАЬКАН ЛОРС

Берий гIаддахар дук-кxача хIамай маьхе да! Къаьстга боккxа салоIам хул дега, таро йоацача цIагIара берий, дог гIоздаькxача. Хала бок-кxача наьха аьттув хилац, каст-кастга шоай берашта совгIат ийца, дог хьаста.

Пхьен кулгалдеча Осканаькан Мухьмад-Башира баьча соцамах, Эбарг-Юртарча социально-реабилитационни кхуврче Iеш дола, Илдарха-Галий тIара бераш долча баха хилар, пхье администратце социальни оагIон болхлой. Мэри болхлоша берашта ера: ловзоргаш, мерза даараш, сомаш, совгIаташ. Дерригача къамий берий ден хетаяьр из кхетаче.

«Мастерий мохк» яхача фестивало ший болх чакхбоаккxаш латт

СУЛТЫГНАЬКАН ЙОАКБАП

«Мастерий мохк» яхача, дерригача къамай кулг говзалах йолча фестивало, ший болх йисте боаккx, тахан, Магасе. Республика 30-шу дузача дийнахьа хьайлилар из фестиваль. ГIала юхе дIадихьача, цу беркатеча вIашагIкхетаре, мах боацаш тайп-тайпара мастер-классаш гойтар дук-кxача говзанчаша.

Бахархошта бIаргадайра тамашийна дола белхаш, Iомадир шоашта цьаьцадараш. Эксперташа яхачох, иштта дIакхухьача кхетачешка, бахархоша боккxа пайда эц. Цига аьттув ба, ший саххетама дуккxа кердадараш хьаделла, хьаэца. Къамо тхьовра дензача хьакхоллаш, хьадоагIа беркате хIамаш, бувзам чIоагIбеш дIадолх.

«Барта тIаьш» яха къамашта юкъера гойтам дIабихьар ГIалгIай мехка

ГIАЗДАНАЬКАН АХЬМАД

Ярославерча «Барта тIаьш» яха, дерригача къамий берий суртий гойтам дIабихьар Заьзгакъонгий-Коарча культура ЦIагIа.

Цу проекта хьалха латтар ва, ерригача Россе вовзаш вола, суртанча Реутов Владимир. Проекта куратор вай мехка санна, арахьа а йовзаш йола поэт Чаненаькан Тамара. Из болх дIабахьа гIо деш хилар, къаман поэт, Льянанаькан Марьям. МагIалбик района кулгалдеча Кхузанаькан Къамбулата доккxа баркал аьлар Марьяма, цо юртарча берашта, культура ЦIен лоаттабеча теркамах. Лакха начIал долча Марьяма, дукха да берашта дувца, декъа. Пун хьакъале долча къамаьлага хозахеташ ладийгIар бераша санна, боккхийчар а.

Цу беркатеча гIулакxа

юкье дакъа лаца, дукха хьаьший баьхкабар Заьзгакъонгий-Коа. Дерригача къамий берий денца уж даькъала бийцар: МагIалбикерча райсовета

кулгалдеча Гуленаькан Къурейша, къаман собране депутаташ болча Чуранаькан Мустафас, Дарсиганаькан Мухьмада, Бекмарзанаькан Мухь-

мада, Къаман кхоллама цIен кулгалдеча Эсмарзанаькан Iалаудина, Иленаькан Марьяма. ВIаши безам эцаш дIийхьар из кхетаче, гулбеннараша.

«PRO Кавказ» яхача медиафоруме, дакъа лоацаргда вай мехкахоша

СУЛТЫГНАЬКАН ЙОАКБАП

Кепа тохарахи коммуникацехи йолча, ХIирий мехкарча комитето, «PRO Кавказ» яхача медиафоруме дакъа лаца бийхаб вай мехкахой. Укx бетта 28-ча дийнахьа, Владикавказе, дIахьоргьа из медиафорум. Цу кхетачен хьалха эттар ва, ХIирий мехкда, Меняйло С. Кхетаче дувца отгадаь хаттараш да: геополитикахи, къамашта юкьерча бувзамахи.

СКФО регионашкара кулгалхой хургба, вIашагIкхетаре дакъа лоацаш. Цу йоккxача акцен лоархIама хьаьший хургба: медиа-отраслех бола Россе цIихеза эксперташ, журналисташ. Медиафоруме дIахьоргьа «Кавказ. Ломая стереотипы» яха номинаци. Из номинаци хетаяь я, хIара денна, ма даггара, дикагIча оагIорахьа хьал толуш латтача Кьилбаседа Кавказа.

Алименташ д'атела раьза воацаш лийнар, 50 сахьата болх бе оттавир

Султыгнаькъан Йоакъап

18 шерага кхачан-за болча дезала, шийгара д'адоаг'а алименташ д'атела раьза воацар, 50 сахьата болх бе оттавир. Назранерча суде тохкаш хилар, берашта алименташ д'атела дезаш волча вахархочун г'улакх.

Суда пристава шийга д'адаь къамаьл теркал а ца деш, царех лечкъаш лелар, х'аьта дезала г'улакх талмасста дита лаьрх'ар цо. Бакьда, судо из г'улакх иштта атта чакхдалиитанзар цун. Хьайгара д'адоаг'а алименташ д'адала раьза веце, 50 сахьата 1аьдала болх бергба 1а аьнна, соцам бир цун духьала.

Оттаяь ха болх беш д'аяхьа йизар цун, ший кара х'ама доацаш! Хьалха тха газете г'олла оаха хоам баьбар, «Суда приставаша-берашта» яхача акце г'олла, Палг'ай мекхарча приставаша «алименташ д'ателаш воацачун сурт оттадаьд». Х'анзчул т'ехьаг'а, ший дезала д'адоаг'ар ханнахьа д'алуш воацачун бокьо хургьац, Россе доазол дехьа аравала, иштта, машена руль лаца аьттув а хургбац из моча баьре.

МВД музее Ерригача Россе конкурсе котбаьннараш белгалбир

Султыгнаькъан Йоакъап

«Из беркате акци хетта яр, Дерригача къамай берий ден. Берашта совг'аташи дипломаши д'аденнараш бар: республике чухьарча г'улакхех болча кхуврча кулгалхочун г'лонча вола, Е. Честнейший, Юкьарча совета кулгалду Гаданакъан М. Массе моттигаш-

ка яьржа йолча цу конкурса г'адиллараш, вай мекхарча бераша, лакхача боараме кхоачашдир. Хьалхарча муг'арера диплом луш белгалбир, Юкьарча Ачалкхера №15 йолча ишкола дешархо, Акбенаькъан Рахьман. Массане б'арг т'аотташ хилар Рахьмана баь болх».

Пенопластаца, картона-

ца, пластикаца, к'адаца болх беш Рахьмана хьаккхеллай Дж'айрахьа районе хьалчуводача яг'ла коанаг'раши, уж лораеш латта полицен болхлойи. Маг'албикерча №2 йолча ишколера Кьоастой Мата, шоллаг'ича моттиге эттар. Пенопластах, каьхатах, полиэтиленах сфетофор яьй цо, элтара кий тулаш латташ. Кхоолаг'ича оаг'он диплом бе

деллар Юкьерча Ачалкхера Фаьргнаькъан Хадижас.

Дукха къахьегарца цо кхеллай пхьера перекрестокки, цига т'ахьожаш латта ГИБДД болхлои. Честнейший Евгене берашта доккха баркал оалаш, даькъала бувцаш хоза дешаш аьлар. Гаданакъан Мусас лакха нач'ал хиларца, дукха, безаме дешаш аьлар з'амигача бахархошка.

Илдарха-Г'алий т'арча вахархочунгара герз даьккхад

Султыгнаькъан Йоакъап

Илдарха-Г'алий т'арча вахархочунгара, чухьежа, герзацара кхьоачам баьккхаб 1аьдала болхлоша. МВД тохкама оаг'он болхлошта кораяьй, дукха патронаш цу сага ц'аг'ара.

Корадаьчун т'ехьа, ше, даридаьд вахархочо. Цун г'улакх, тахан, судо д'ахо тохкаш латт. Д'абихьача белхо гучадоакххаргда, малаг'ича г'улакха, цун уж патронаш езаш хиннай.

Султыгнаькъан Йоакъап

Укх бетта 10-ча дийнахьа, цхьоолаг'ичох ах сахьат даьлча, Сурхот'а кадетахта лаьрх'а бола бассейн хьабеллача даькъа лоацаш хургва, Федераце Совета хьалхара вице-спикер. Из бассейн кадетски корпусе хьабелла г'ло деш хиннав, Госдума депутат вола, Б'архой Бекхан.

Цо яхачох, керда бассейн, таханарча хано д'адеххача тайпара, эггара т'ехьа даьнначунца кхоачам беш тоабаш ба. Цига тренировкаш е йиш йолаш хургба, моллаг'ича ханара бола спортсменаш. Кадетски корпусе из тайпара моттиг, тахан, геттара эшаш я. Тема г'улакхашца дувзадenna дуккхадараш дикка ховш хила безача кадетахта, боккха аьттув ба из бассейн.

Кадетахта лаьрх'а бассейн хьабеллача даькъа лоацаш хургва, хьалхара вице-спикер СФ

Наркотик яха дохъаж эза волаш машена тIа хайначо, шийна доагIа тIаазар дIаэцаргда

Султыгнакъбан Йоакъап

Илдарха-ГIалий тIа лав-цар, наркотик яха дохъаж эза, вIалла сагота воацаш машена тIа хайнар. Из саг, тахан, хьалхара лоацаш вац цу хьале. Хьалха яь хиннача судах, цун дегIаи кертаи массал хиннадоацалга гуш да.

2021-ча шера иштта, наркотик эза волаш, суд яь ше хиннаволлашехьа, укх шера юха а, паргIатта, ший бIеах никь дIахьош ва, шек воацаш, машена тIа хувшавш наькъа тIа вувлаш. ГИБДД болхлоша соцаваь, суде дIачуденнад цун гулакх. Цъха шу суд яь юхь ехка лелачун, цул совгIа, дий шераи ах шераи машена ко лоацаргдаоацаш соцам а баьб.

Экологен гIулакх лорадар, вайх хIаранега кхоачаш декхар да

Султыгнакъбан Йоакъап

Вай республикерча экологаша массе хана хьалхадохаш латташ да, эгологен гIулакх лорадеш дахар, вайх хIаранега кхоачаш, лоархIаме декхар да яхаш. «Российски экологически оператор» яхача кампане, цу гIулакха кхайкарал деш дола плакаташ кийч-

даьд. ХIара сага хьалхадоккх, ший мехка, ше вахача регио-на экологен хьал, хIаране кара долга.

Хьахьокх, кхаьч-кхаьчача нувхаш Юкхувсаш, гонахьара хоза Iалам лорацадаро шийна тIехьа мелла ийрча хIамаш дахь. Из гIулакх цъхаккха лерхIам боацаш леладеча наха, Дала ден-

нача беркатега Iалама дер доккха зе да! Из хьал лертгIаца лорадеш гIерташ, къахьег тахан вай регионе. «Баьцара экономика» яха федеральни партийни проект йоаржаяра тIехьа, кхетаче дIайихьар, укх деношка, Парламенте.

Цу оагIон тIара хьал тоа-дергдараш, экологен зе хург-дараш юстарадахарах дийцар

вIашагIкхетаре. Из иштта лорадеш гIерташ дукха субботникаш дIакхухь мехка, йоар-жаяу тайп-тайпара акцеш. Экспертша яхачох, лакхача хьале экономика лоаттаяра тIехьа эггара керттерадар да, кхувш латтача тIехьен из массе хана дIахьалхадар, иштта наха юкье из гIулакх мелцадолий-таш доаржадар.

Ток лакха йола доазош лораду энергетикаша

Берданакъбан Лорс

«Ингушэнерго» кхуврчера болхлой юха а арабаьнна хилар, ток лакха йолча доазошкара хьал тахка, довза аьнна. Филиала кулгалду Поандлой Ислам хьалха волаш, республикера токацара хьал лорадеш доаца доазонаш долча хилар уж. Пхьилекьонгий-Юрта 110 Кв йолча «Пхьилекьонгий-Юрт-Самашки яхача воздушни линен кIала цъхан дас хьаьй машенаш юла моттиг, Экажакьонгий-Юрта П0 Кв йолча «Владикавказ -2-Пхьилекьонгий-Юрт», 330 Кв «Владикавказ — Шолжа гIала» яхача воздушни линен кIала, ма дарра аьлча, бIарчча урам Йойиллай.

Лакха кхерам бола уж моттигаш, иштта терко йоацаш йитар тамаш яь ца валлал хIама да. 20,30 метр гаьна ваьлча

мара, кхерама кIалара дIавалац саг. Бакъда, вайцига, цу кхерам лакха латтача доазонашта кIала наха цIенош, гIишлош, бешамаш Юяхкай. Ма даггара уйла е эггача цъхаккха тайпара керта чу Юдужаш хIама дац из! Бакъда, тешшаме гуш да цаI — из болх лелабераша хIара дийнахьа кхерама кIала лоаттаду

шийи наьхи вахар! Уж доазонаш техкачул тIехьагIа отгаь акташ, администрацешка, Ростехнадзоре, Прокуратуре дIа-хьа яхийтай. Уж тайпара моттигаш, ма даггара, дIадувцаш латташе а вай республике хIара дийнахьа гучаювлаш я.

ХIаьга, цъхайолча моттигашка-м энергетика-

каш, шоай зоне, машенашца дIагIабаха йиш йоацаш бус хийла. Бахьан-цъхаккха бокъо йоацаш дIа-хьа лоац, гонахьара дIалаца йиш йоаца доазонаш. Наха доккха дац аьнна хетача хIамах доккха зе, зулам деш дола хатар эккха йиш я. Из моттиг лораеш дIаваха веза хIаравар!

«Са полици — са Россе» яхача онлайн-викторине, дакъа лоацаргда вай мехкахоша

Султыгнакъбан Йоакъап

«Са полици — са Россе» яхача онлайн-викторине дакъа лоацаргда вай мехкарча бахархоша. Из викторине дIахьоргья МВД Россе официални сайте, Россе Ди долча дийнахьа.

Укх шерара из йоккха акци хетаяь я, Россерча дукхаца къамай Iадаташта, оамалашта. 2022 шу, Россе Президента Указах Россе къамай культурни кхоанен Шу да. Акцен юкье барий, жоп дала деза 24 суртхаттарашта, цул совгIа, сурташ тIа хьахьокхар малагIа регион, пхье я хьаала деза. Сурта тIа гойташ йолча объекта цIи йовзаш хила веза акцен доакъашхо. Къыча регионашкарча бахархоша санна, вай мехкахоша а шоай кхетама оагIув тохарба цу наькъа тIа гIолла. Довзаргда, хьалха ца дайзараш, йоккхача Россе къамай селхане, кхоане гургья.

Аьшка хIамаш хьаеча цехера электро-инструменташ йихьачоа, суд ергья

Султыгнаькъан Йоакъап

Хьалха кхыдолча гIулакхак суд текха вола Назранера вахархо, юха а суда духьала оттаргва. Укх наькъа цун карагIдаьнна ийрча гIулакх да, аьшка хIамаш хьаеча цехера электроинструменташ лочкьяяр. Бокьо йоацаш цу цехе чувьянна, кхыча наха доккха зе деш, из болх чакхбаьккхаб цу саго.

Тохкама кхуврча болхлоша гучадаьккхад, укх шера, нажгамсхой бетта 27-ча дийнахьа, хьалха ше болх баьча Экажакъонгий-Юртарча аьшка хIамаш хьаеча цеха чу вьянна цу саго токацара генератори, тока-компрессори, сварка еш йола аппарати, шлифовальни машени — цо йихьалга. Уж еррига хIамаш цех лелаеча даь хиннай, хIаьта, лочкьор (кьоал) де вахар, цу сагаца дег чу гоамал йолаш хиннав.

Харцача уйлашка ше Iехавайтачо, цех йолча даьна, 34 эзар сомага кхоачаш зе даьд. Лочкьяь хIамаш йохка кхийнадац зуламхочун, сов сиха, Iаьдала болхлоша оарцагIбаьнна хьалахарах. Уж еррига хIамаш, цун коара хьакораяь. Назранерча судо ергья цун йоагIа кхел.

Баха хьо даькъяла болаш, са мохк!

Шолжа-пхьерча Дьякова цIерах йолча стадионе доккха концерт дар, республика 30-шу дизара ден хетадаь

Султыгнаькъан Йоакъап

Шолжа-пхьерча Дьякова цIерах йолча стадионе, доккха концерт дар, республика 30-шу дизара ден хетадаь, дIахьош. Дукха бахархой гулбенабар, доккхача цIайца самукъадаккха.

Концерт дIахьош хинна-реш бар, Россе цIихеза диктор Березин Владимири, вай мехка йовзаш йола телеведущи БIархой Элизаи. Дукха нах шоай берригача дезалца, берашца баьккабар республика Ди дезде. Цу доккхача вIашагIкхетаре, республика хоза дешаш оалаш хьаькхар, Россе президент Путин Владимири, Федерацие Совета

кулгалду Матвиенко Валенти-наи.

Николай Басков, российский эстрадный и оперный певец, композитор, телеведущий, киноактёр

Ший кьамаьла юкье вай Мехкдас белгалбир, кьаман сийдола кьонгаши мехкарийи, республика кхоане сийрда хилийта гIерташ дог лазарца кьахьийга бола. Иштта хьоахадир, федеральни оагIонгара вай кьаман латта доккха новкьостал, республико халача ханашкара, таханарча денга кхоачаш, хьабена атта боацаникь. Келматанаькъан Махьмуд Iаьлас хьоахабир, республика халача ханашка, дуккхача хIамашта духьала латташ, цхьаь кьахьийгараш. Царна юкье бар кьаман хьал тоаде гIерташ, сийрда кхоане цун кхолла гIерташ салаIам

боацаш лаяттараш. Доккха баркал аьлар республика кулгалхочо Россее доазол дехьарча диаспора, Россее Iеш болча гIалгIай кьаман наха шой мохк безаши лоархIаши, цунга Юцадулаши хиларах. Бахархошка кхайкарал деш, массе хана цьха барт-безам болаш, вIаши оагIув хьаллоацаш дIадаха деза вай аьлар цо. Иштгача наькьаца дIадолхе, моллагIа йолча халонашта духьала отта аттагIа хургда вайна аьлар.

Стас Михайлов, российский эстрадный певец, автор песен, актёр и продюсер

«Аз даькьала дувц шо, мехкахой республика 30 шу дizarца! Ираз, аьттув, барт-безам болаш дахалда шо массе шерашка! Вай хIанзчул тIехьагIа атта доацача хIамашта духьала увтгаш дукккха дикаш кхолла дезаш да. Цьхана барт-безам лорабеш дIадолхе, цьхаккха хIама хала хург-

дац вайна. Даьла кьахетамаца, Цун низаца аьттув хурга вай дагалатта дикаш кхолла. Иштгача нигат долаш болх бой, сийрда хургья вай кхоане. Вай Россее президентаца да! ГIалгIайче Россееца я!», — аьлар ший кьамаьл йисте долаш Мехкдас.

Рагда Ханиева, российская певица, участница множества музыкальных конкурсов и телепроектов

Доккхача концерте вай мехкара артисташ боацаш, Россера баьхка цIихеза нах бар. Иштгача, цига хьайийлаяр кьаман тайп-тайпара даараш кийчдаь кухни, кулгашца говзха хьакхелла дукха тайп-тайпара хIамаш яр хьокха оттаяь. Кьаман оагIув хьаьхьохаш долча хIамашца дог ловзаш бар мехкахой. Иразе, аьттонца бахалба вай хьамсара гIалгIай мохк! ТIом яха дош ца хозаш, Дала беркат лоаттадеш дахалда вай дерригаш!

Ерригача Россее конкурсе хиннача грантах кхостабаь, тийшаболх тохкаш латт судо

Султыгнаькьан Йоакьап

Кагирхой проектх дIайихьача Ерригача Россее конкурсе енна грант, ший боагIача наькьа тIа дIацаяхар тохкаш ба республикара Iаьдала болхлой.

26-шу даьннача вахархочун духьала тохкама гIулакх хьадийлад прокуратура. 2018-ча шера йоккхача конкурсе даьла лаяца, котваьннарех ва из саг. Пачча хьалкхено цун хьаьхожар яьй 1,5 млн сомах латта грант.

Ахча дIаденнадар «Гилман кхетама кино «Кавказ» — ДНК ларах гIолла» яхача проекта тIехьа кьаьхьага. Бакьда, керда проект кхолла ларьхIачо, из ахча шийна ма хетта дIа-хьа дахийтад. 888 эзар сом ший гIулакха дехкачул тIехьагIа, АИС «Россе кагирхой» яхача портале каьхаташ дIадахьийтад цо, харцахьа оттадаь долаш.

Кагирхой гIулакх хьаьхьохача федеральни агентства, цу саго доккха зе даьд. Шолжапхьерча районне суде Ючухьожадаьд, прокурора из гIулакх. Ший лоIаме дIа ахча Iаьдала юха дIадала дезача оттаваьв вахархо.

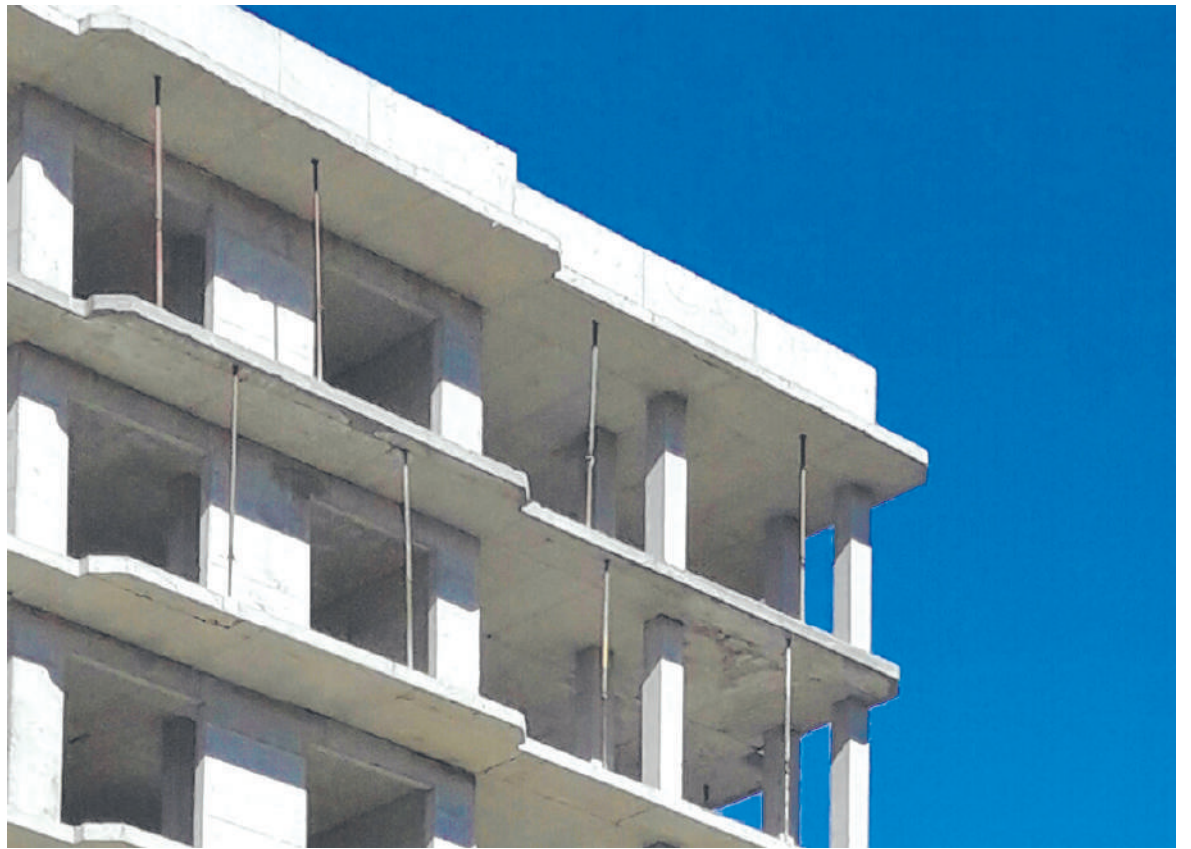
Султыгнакыан Йоакып

Вай республикерча юрташка, керда ишколаш йоттара болх длаболабеш, доккхий кюагаш доахаш латт. Тахан, керда дешара кхуврч боттара болх длаболабаб Пажара-Юрта. Хьалхара белхаш дладоладабд кира хьалха. Кюагаш хьадабха, цемент кегаергйола бакаш юувттаеш, лабтта длакхухьаш хьувзаш ба болхлой.

«Кердача дешара кхуврча дладенна доазув, шиги ахи гектарага кхоачаш да. Ишкола коа хургья: футболни аре, ада накъаш долаш стадион, баскетболни волейболни доазош, тайп-тайпарча ловзарашта лархила моттигаш», — аьлар из болх длахьоча меттиге. Салала моттиг йолаш, йокхий кхетачеш длакхухьа йиш хургьйолаш, тоадергда ишкола ков.

Хигара, светagara дладоладенна, деррига лакхача боараме, масе хана, болх беш хургдолаш кьахьегарда цу беркатеча кхуврче. Деррига белхаш йисте даьнна, дешархошта ший налараш хьелларгья цу ишколо, 2023-ча шера. Эггара тлехьагла баьннача кхоачамца, моаршал хетташ хургба керда дешара кхуврч, ший хьаьшашка.

Республика юрташка ишколаш хьалъе йолаеш, кюагаш доахаш латт

Заьзгакъонгий-Коарча ураме цди яьнна хатар хилар

Коазой Мадина

Заьзгакъонгий-Коарча, Базоркин цйерах йолча ураме, строительни белхах йиса нувхаш лоталар. Корзагйбаьннача наха чехка телефон техар, цу гулакха оарцагйа баька безача болхлошка.

Сиха кьаьчача цу даькьа тйарча болхлоша, 15 кв. м дйалаьца, яржаш лаьтта цди чехка дйайоайир. Даьла кьахетамца саг лозацавеш дйайоайир цди. МЧС виь саг ваьлар из зулам юстародоаккхаш. Цди ялара баьхан тохкаш ба уж, тахан.

Коазой Мадина

Берий реабилитационни кхуврче, МЧС болхлоша, цйера кхерамзленца дувзаденна вйашагйкхетар дладихьар. Из кхетаче дйаьхара керттара баьхан — наха юха а цйера кхерамзленца дувзаденнараш кердадаккхар. Иштта, МЧС болхлоша техкар, цу кхуврче цйаьхха из хатар иккха болх хуле, наьха кийчо малагй ча лагйа тйа латт.

Цу хатаре эггара хьалхарча юхьанца эшараш долаш дий техкар цар, цул совгйа, цди йоаю машена паргйатта дйаьха никь маьрша бий а хьажар. «Уж тайпара кхетачеш, тахан, хиланза яргйоацаш длакхухьа езарех я! Кхуврче болх беча нахага длахьокх оаха, иштта хатар иккха моттиг хуле, цар мишта хьовза беза, эггара хьалхарча юхьанца де дезараш малагйаш да. Хйана аьлча, доккхьагйа дола дукь, бехктотхам цу гулакха

Берий реабилитационни кхуврче, цйера кхерамзленца дувзаденнараш длахьош хилар

кхуврче кьахьегарашта тйа латт.

Царна ха деза, корзагйа баьнна ца а хьовзаш, цу моча хатаре чехкка де дезараш. Цудухьа, каст-кастга из деррига кердадоахаш бола болх

длакхухь оаха», — аьлар, МЧС болхло волча, Тиймарзанаькыан Яхьяс. Хьоахаде деза, длабахача бетта тлехьарча денгара длаболабена, укх бетта ворхйлагйча денга кхаччалца йолча хана, МЧС болхлоша

дйайоаяь вай республике ялх цди, кйалхара ваьккхав пхи саг, итт сага гйо деш моттигаш хиннай, сага вахара човхам хинна моттиг Даьла кьахетамца нийсьеннаяц.

Россельхоз- кхуврчера болхлоша дийнатех кІалхара баьхар боалаш

Коззой **Мадина**

«Алмавит фрукт» яхача боа-
хамо кхебеш латт бокхий,
мерза боалаш. ХІара денна
дегІдахьаш боагІа боал кха-
чаш латт, хІаьта, из гІулакх
лорадеш нах санна, дийна-
таш а хул. Цкьа уж лета-
чул тІехьагІа, меза мотгах
иккха бала боахка хоза боа-
лаш, баа йиш йоацача боал.
Из хІама тІакхачалехьа,
шоай ханнахьа, тохабен-
наб цу даькьа тІара болх-
лой. Россельхозкхуврча фи-
лиала болхлой хьакхь-
чаб, боалий вахар толхаде
гІертачарна духьала тІом
бахьаш.

Цар хьальэхкар гаьнаш тІа,
феромон йоаллаш йола, дийна-
таш тІаозараш. «Селхан цІаьхха
иккхача хатараш, кІалхара яь-
нний тха гаьнаш. Даьла кьахе-
таманца зе ца хулаш бисаб тха
хоза боалаш», — дувцар агра-
реша баьццарча дунен юкь-
ера хьакьеда, из хоза бер-
кат хьесташ. ВІалла а йиш йий,
иштта хоза Дала хьабенна боа-
лаш дийнаташта дІабала яхаш
санна, хьежар кьахьегамхой
шоай бешага.

Терроризма наькьа тІа баьннарий цІагІарабарашца, кхетачеш дІакхихьар вай республике

ГІазданаькьан **Ахьмад**

МагІалбик районе, тер-
роризм наькьа тІа баь-
ннарий цІагІарабарашца,
вІашагІхетар хилар. Цу рай-
оне, терроризма духьале ле-
лаеча комиссен доакьашхо

вола Джамбулатов Мухьмад,
харчача наькьа тІа баьннарий
гаргарча нахаца кьамаьл деш
хилар.

Кхетаче дакьа лоацаш хилар,
юртарча администрацен болх-
ло. «Терроризма юкье венна-

чун цІагІарча нахаца кьамаьл
деш Джамбулатов Мухьмада
дийцар, цу харчача наькьо наха
тІакхухьача зуламех. Гарга-
ра нах, цІагІара бараш Іаьдало
хІама ала йиш йоацача уйлаш
тІа хила безалгах хьоахадир.

Масе наха ховргдолаш,

дІакхетадергдолаш, дувца деза,
цу бІехача наькьо цхьаккха
дика де йиш йоацилгах. ХІара
саг хьожаш хила веза ший
дезал мичахьа лел», — дий-
цар МагІалбик администрацен
пресс-служба.

Машена кизгаш кьайладий хьожаш, болх дІабихьар республике

Султыгнаькьан **Йоакьап**

Машена кизгаш баьддерза-
даь лелараш совцабе арабаь-
лар, ГИБДД болхлой. Вай ре-
спублике из болх дІабахьа от-
таяь ха — укх бетта 6-ча денга-
ра 12-ча денга кхаччалца.

«Тонировка» яха акци
дІахьораша лорабу цу белхаца,
машена чу багІараш. Вай мехка
латгача законо бокьо лац, сер-
дал чуйоагІаш кораш доацаш,
наькьашка лела. Эксперташа
яхадох, из хІама теркал ца деш,
кораш баьддерзадаь наькьа
тІа лелачо ший вахар метгале-
хьа, кхыбарий вахар а кхерамеа
юкье чухьу.

Кораш кьайла лелаеча ма-
шенаша, массехказа дукхагІа
ю авареш. Из кхетадеш, закона
тІехьа дІаваха веза машенаца
делар, кхерамзлен моттиг лора-
еш.

Магасе, зІамигача бахархошта лаьрхІа, аттракционаш оттаяь

Султыгнаькьан **Йоакьап**

Магасерча гІала юхе ул-
лача парка доазон тІа,
зІамигача бахархошта
лаьрхІа, акхан аттрак-
ционаш оттаяь. Экс-
перташа яхачох, кьаь-
стта из доазув, хьаь-
шийи бахархойи дукхагІа
сецаш да. Цигарча парке
салоІараш, хІара дийна-
хьа дукхагІа хул.

ТІехьарча 5-7 шера,
массане зувш да, дийнахьа
санна бийсанна а шоай де-
залца салаІа, го баккха ара-
бувла бахархойи дукхагІа
болга. ЛаьрхІа кхьча мот-
тигашкара бахархойи ух циг,
а шоай самукьадаккха. ХІара
шера, Магасе дукхагІа хулаш
латгача берий хьал, терка-
ме лоац лакхерча хьакима-
ша. ЛоархІа да, бераш-
та, кьаьстта акхан хана, дог
гІозадаккха, ма хетта, салаІа
моттигаш Іалашьяр.

ПАЛГЛАЙ РЕСПУБЛИКА
ЗАКОНПалглай Республика кагирхой берии юкъярлен
объединенеш паччахьалкхено хьаллацара хьакъехьаТнайцад
Палглай Республика
Халкъа Гуллама

2022 шера 26 мае

Статья 1. Укх Законо да-хьа нийсду предмет

Укх Законо «Кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацара долча», 1995 шера 28 июнерча, №98-ФЗ йолча Федеральни законаца нийса белгалю, Палглай Республика регионашта юкъяра, регионални а моттигера а кагирхой берии юкъярлен объединенешта паччахьалкхено новкъостал дара юкъяра принципаш (длахо-кагирхой берии объединенеш).

Статья 2. Укх Законо да-хьа нийсдю юкь-моттигаш

1. Укх Законо да-хьа нийсдю, республикански кхоачашдара лаьдала органаша, регионашта юкъяра, регионални а моттигера а кагирхой берии объединенешта паччахьалкхено новкъостал дар оттадарца а кхоачашдарца а бувзам болаш хьахинна юкь-моттигаш.

2. Кагирхой берии объединенеш кхоачашдара лаьдала органаша, юридически лицаща а гражданаща а хьахинна кхийола юкь-моттигаш да-хьа нийсдю, Российски Федерацие аргла йолча боарама бокъон акташца нийса.

Укх Законо дер да-хьа даржац:

- кагирхой берии коммерчески организацей;
- кагирхой берии дина организацей;
- профессионални союзаш йолча кагирхой студентии объединеней;
- политически партеша влашагъехкача е хьаяьча объединеней хьакъехьа.

3. Укх Закона 5 статьяй 2 даькъо, кагирхой берии объединеней хьакъехьа оттадаь дадехараш, кийле хинна оттац, берии кагирхой объединене оттара бокъонна доазув тохара.

Статья 3. Кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацарах дола Палглай Республика законодательство

Кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацарах дола Палглай Республика законодательство латт, Российски Федерацие Конституцен положеней, «Кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацарах долча», 1995 шера 28 июнерча, №98-ФЗ йолча Федеральни закона, федеральни кхьдолча законий, Российски Федерацие кхийолча боарама бокъон актий, укх Закона, «Палглай Республике кагирхой политиках долча» 2022 шера 29 апрелерча, №16-РЗ йолча Палглай Республика Закона, Палглай Республика кхийолча боарама бокъон актий положеней ларде.

Статья 4. Кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацарах йола принципаш

Кагирхой паччахьалкхено политика керттерча накъий терко еш, Палглай Республике кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацар кхоачашду укх принципашца нийса:

берии кагирхой юкъярлен объединеней паччахьалкхено новкъостал хьазцара цхьатарра бокъо хилара, укх Законо дадехарашта жоп а луш;

берии кагирхой юкъярлен объединенеш шоай лоламе хилара а паччахьалкхено новкъостал хьазцара белгалдаьраш кьоастадара бокъо хилара бакъдар а.

Палглай Республике кагирхой берии юкъярлен объединенеш, укх Законо дадехарашта нийса паччахьалкхено хьаллацара жоп луш хилча, Палглай Республика паччахьалкхено лаьдала органаша а (е) цар даржашкарча наха пайда эца йиш яц, кагирхой берии юкъярлен объединеней законни лоламанашта духьала, иштта цар къахьегам куц хувцара а.

Статья 5. Кагирхой берии юкъярлен объединенеш паччахьалкхено хьаллацара йола объекташ

1. Палглай Республике, укх Законаца нийса, законо оттаяьча аргланца нийса регистраци яьча кагирхой берии юкъярлен объединенешта паччахьалкхено новкъостал ду;

юкъяра лоламаш долча, 35 шерага кхаччалца ха йолча гражданий кагирхой объединенешта;

18 шерага кхаччалца ха йола, кхийна баьнна а цхьана къахьегам ловш влашагъехийтта а бола гражданах юкье болча, берий объединенешта.

2. Кагирхой берии юкъярлен объединенешта паччахьалкхено новкъостал дар кхоачашду Иобелгалдаь ер хьалаш лорадица:

объединени юридически лицо я, къахьег цунна паччахьалкхено регистраци йича денз цхьан шерал клезигах йоацача ханна;

объединенеш ший къахьегам хадданза длахо.

Кагирхой е берий объединенеш паччахьалкхено новкъостал хьадехар, укх Законо дадехарашта нийса дий белгалду, Палглай Республика кхоачашдара лаьдала паччахьалкхено кагирхой политика кхоачашгъяра органо.

3. Кагирхой объединени а берий объединени а кхийолча кагирхой е берий объединенеца (союз) влашагъехар, цар шоай влашагъехара кортамукътал лораш хилча, кийле хинна оттац из паччахьалкхено новкъостал дара объекташка юкъяра даяккхара.

Статья 6. Кагирхой берии объединеней бокъонаш

Берии кагирхой юкъярлен объединеней бокъо я:

1) Палглай Республика паччахьалкхено лаьдала органашка, берии кагирхой лоламех хьокхалуш дола, Палглай Республика законаш а кхийола боарама бокъон акташ а хувцарах дола хетараш дадала;

2) Палглай Республика доазон тла паччахьалкхено кагирхой политика кхоачашгъярах хетараш дадала, уж доашхача дакъа лаца;

3) Палглай Республика паччахьалкхено кагирхой политика кхоачашгъяра тлаерзаяь йола паччахьалкхено а ведомственни а целевой программаш кийчъеши йоашхаша дакъа лацар.

Статья 7. Кагирхой берии объединенешта дуккханешка хоам бара а кадраш кхейра а новкъостал дар

1. Палглай Республика кхоачашдара лаьдала органаша хоам бу, кагирхой берии объединенешка, кагирхой паччахьалкхено политиках длахош йолча мероприятеш.

2. Кагирхой берии юкъярлен объединеней дехарех, Палглай Республика кагирхой паччахьалкхено политика кхоачашгъяра йолча кхоачашдара лаьдала органо влаштлехьодаккх, цу объединеней кадраш кийчбари юхакийчбари.

Статья 8. Кагирхой берии объединенеш паччахьалкхено хьаллацара проекташ (программаш)

1. Кагирхой берии объединенеш паччахьалкхено хьаллацарацарца белгалду, Палглай Республика кагирхой политика хьакъехьа йолча паччахьалкхено программаш подпрограммашца.

Кагирхой берии объединеней проекташ (программаш) паччахьалкхено хьаллацарах соцам тлаэц, кагирхой хьакъехьа паччахьалкхено политика кхоачашгъяра йолча кхоачашдара лаьдала органо, белгалъяьча проектш (программаш) конкурса чаккхенашца.

2. Кагирхой берии объединеней проекташ (программаш) хьаллацара конкурс длахо, кагирхой хьакъехьа паччахьалкхено кагирхой политика кхоачашгъяра йолча, Палглай Республика кхоачашдара лаьдала органо оттаяьча ханачухь.

3. Кагирхой берии объединеней конкурсний проекто (программа) белгалде деза, из проект (программа) кхоачашгъяра керттера декхараш, чулоацами плани, финансови, рузкъан, кадрови ресурсаши влаштлехьодаккхара таронаши, цу объединене проект (программа) кхоачашгъяра хьакъехьа.

Статья 9. Кагирхой берии объединенеш хьаллацара йолча мероприятешта финансови кхоачо яр

1. Кагирхой берии объединенеш хьаллацара йолча мероприятешта финансови кхоачо яр длахо, Палглай Республика шоашца кагирхой политика мероприятеш юкье йола, паччахьалкхено программаш кхоачашгъе белгалдаьча средстваех.

2. Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йола, кхоачашдара лаьдала орган бехктокхаме отт, кагирхой берии юкъярлен объединенешта средства дала, бокъон боарама хилийтара, царех йола расходаш оттаме йий хьожаш тлахожам лоаттабу.

Статья 10. Палглай Республика кагирхой берии объединенешта паччахьалкхено га-лоадам бара йола, кхоачашдара лаьдала органаш

1. Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча, кхоачашдара лаьдала органо, паччахьалкхено га-лоадам бу, кагирхой берии юкъярлен объединенеш хьаллацара.

2. Палглай Республика Правительствос амалт лу, республика кхоачашдара лаьдала органашта, кагирхой берии объединенеш къаьстта паччахьалкхено хьаллацара.

Статья 11. Паччахьалкхено га-лоадам беча кагирхой берии объединеней Республикански реестр

1. Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча кхоачашдара лаьдала органо влашагъейолл, паччахьалкхено га-лоадам беча кагирхой берии юкъярлен объединеней Республикански реестр (длахо – Республикански реестр). Республикански реестр лелаяра аргла белгалю, Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча, кхоачашдара лаьдала органо.

2. Кагирхой берии юкъярлен объединенеш, мах боацаш чуоттау республикански реестре, кагирхой берии юкъярлен объединенеша, укх Закона 5 статьяй 2 даькъо дадехарашта нийса дола документаши йоазон заявлени длаенначул тлехьагъла, 30 ди доалача ханачухь.

3. Республикански реестре чуйихьача кагирхой берии юкъярлен объединенеша, шера цкъа, Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча, кхоачашдара лаьдала органаша длау, кагирхой а берий а объединени, укх Закона 5 статьяй 2 даькъо дадехарашта нийса дола документаш.

4. Республикански реестре юкъехьу кагирхой а берий а объединеней дола Иобелгалдаь сведенеш:

1) йизза а лоацъа а (нагахьа санна яле) ции, цун массаза а кулгалду орган йолча моттига адрес (йола моттиг);

2) паччахьалкхено регистраци ярах дола йоазон таьрахь (керттера паччахьалкхено регистрационни таьрахь);

3) налогаш луш волчун идентификационни таьрахь;

4) учете оттаяра бахьана код;

5) Российски Федерацие Пенсионни фондера регистрационни таьрахь;

6) кагирхой е берий юкъярлен объединени влашагъейоллара, цун уставаца нийса дола декхар;

7) кагирхой е берий юкъярлен объединене кхоачашдеча къахьегамий тайпаш;

8) из Республикански реестре чуйаьра ха;

9) из Республикански реестрера аряккхара ха а кийле а.

5. Республикански реестре юкъейихьа кагирхой е берий объединени, Реестрера длаараяккхаша йиш я:

1) кагирхой е берий юкъярлен объединене хьаеннача йоазон заявленеца;

2) Республикански реестре юкъейихьача, кагирхой е берий юкъярлен объединене, оттаяьча ханачухь Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча, кхоачашдара лаьдала органаша, кагирхой е берий юкъярлен объединени, укх Закона 5 статьяй 2 даькъо дадехарашта нийса хиларах дола документаш дла ца делча;

3) кагирхой е берий юкъярлен объединени, кхьча паччахьалкхено агента декхараш кхоачашдеча коммерчески йоацача организацен юкъейихьача.

6. Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча кхоачашдара лаьдала органо, кагирхой е берий юкъярлен объединени Республикански реестрера длаяккхарах соцам тлайца балха пхи ди доалача ханачухь, цу тайпарча объединенеца йоазон кепе хоам бу тлайцаца соцамах.

7. Республикански реестре юкье бола хоам, юкъяра тлакхоаче а ба «Паччахьалкхено органиий а моттигерча шедаалдара органиий а къахьегамаш бола хоам тлакхачара кхоачо ярах долча», 2009 шера 9 февралерча, №8-ФЗ йолча Федеральни законаца нийса.

8. Палглай Республика кагирхой политика кхоачашгъяра йолча кхоачашдара лаьдала органо, хлара кварталах, кагирхой политиках паччахьалкхено услугаш яра а рузкъанна урхал дара а дола декхараш кхоачашдара йолча, кхоачашдара лаьдала органиий федеральни органаша длау, Республикански реестре чуйихьача кагирхой берии юкъярлен объединеней дола сведенеш, укх статьяй 4 даькъе белгал ма дарра.

Статья 12. Кагирхой а берий а объединеней бокъонаш лораяр

1. Кагирхой а берий а объединеней бокъонаш лораяр цар кхоачашду биззача боарама, Российски Федерацие законодательствозца нийса.

2. Нагахьа санна уж, Палглай Республика доазон тла кхоачашгъяра аргла белгалъе езаш хилча, цо доашхача дешай боарама, Палглай Республика, паччахьалкхено кагир-

хой политика кхоачашъяра Галггай Республика кхоачашдара лаьдала органаш декхарийла я, цу тайпа аргла белгалъе.

Статья 13. Паччахьалкхен лаьдала органиий, моттигерча шедоалдара органиий даржашкарча наьха а кагирхой бериин объединеней кулгахой а ер Закон кхоачаш ца дарах хулаш бола бехктокхам

1. Паччахьалкхен лаьдала органиий, моттигерча шедоалдара органиий даржашкарча наьха бехктокхам ба, укх Закона положенеш кхоачаш ца ярах, Российски Федерацие законодательстваца а Галггай республика законодательстваца а нийса.

Галггай Республика паччахьалкхен лаьдала органиий, моттигерча шедоалдара органиий, ер Закон толхадеш йола, кагирхой бериин бокъонашта доазув тохаш йола, е уж бокъонаш кхоачашъяр, дикка халонга доахаш йола, тлайца боарама бокъон акташ, бакъйоацаш лоархI, болх беча законодательстваца нийса.

2. Кагирхой бериин объединеней кулгалхой бехктокхаме овтт, цу объединеней къахьегаммах бакъ доаца сведенеш хьаделча, рузкъан е финансови новкъостал хьаэцара духьа, болх беча законодательстваца нийса, шоаш даь зе метта а оттаду.

Статья 14. Кагирхой бериин объединеней бокъонаш судебни лораяр

Кагирхой бериин объединеней шоай бокъонаш лораяра декхарашта, оттаяча аргланца нийса, Российски Федерацие аргла йолча судашка латкъар могадеш да.

Статья 15. Галггай Республика къаьстача законодательни актий (законодательни актий положеней) низ длабаьнна лархIар

Ер Закон низаца чоагденнача дийнахьа денз, шоай низ длабаьнна лархIа:

1) Кагирхой бериин юкъярлен объединенеш хьаллацарах дола», 1997 шера 12 октябрера №15-РЗ йола, Галггай Республика Закон (газет «Галггайче», 1997, 23 октябре);

2) Кагирхой бериин юкъярлен объединенеш хьаллацарах дола», 2010 шера 23 октябрера №59-РЗ йола, Галггай Республика Закон (газет «Сердало», 2010, 11 декабре);

3) «Кагирхой бериин юкъярлен объединенеш хьаллацарах дола», 2012 шера 2 апрелера №11-РЗ йолча, Галггай Республика Закона 7 статьяй 1 даькъа низ длабаьнна лархIарах дола», Галггай Республика Закон (газет «Галггайче», 2012, 5 апреле).

Статья 16. Ер Закон низаца чоагденна болх бе доладалар

Ер Закон низаца чоагденна болх бе долалу, ер официално кепатехача итт ди чакхдаьннача дийнахьа денз.

Галггай Республика

Мехкда

г. Магас

2022 шера 3 июнь

№ 27-РЗ

Келаматнаькъан М.М.

**ГАЛГГАЙ РЕСПУБЛИКА
ЗАКОН**

**«Галггай Республице туристский къахьегаммах долча»
Галггай Республика Закона хувцамаш юкъядаьхара хьакъехьа**

Тлайцад

Галггай Республика

Халкъа Гуллама

2022 шера 26 мае

Статья 1

«Галггай Республице туристский къахьегаммах долча», 2011 шера 4 ию-лерча, №19-РЗ йолча, Галггай Республика Закона (газет «Галггайче», 2011, 9 июле; Официални бокъон хоама интернет-портал (www.pravo.gov.ru), 2015, 2 декабре, 14 декабре; 2017, 2 мае; интернет-газет «Галггайче» (www.gazetaingush.ru), 2019, 2 декабре; 2021, 2 июне; 2022, 5 марте) юкъяхо Юбелгалдаь хувцамаш:

1) 6 статьяй 2 даькъа 4 пункт укх редакце даязъе:

«4) профессионални дешар, совнагIа дола дешар, туризма хьакъехьа профессионални дешар Юмадар вIаштIехьдоаккхача даькъа лацар»;

2) 7 статьяй 2 даькъе:

а) 15 пункт укх редакце даязъе:

«15) экскурсоводаш (гидаш) а гидаш-толмачашта а аттестаци яра аттестационни комисси вIашагIюллар, экскурсоводех (гидех) а гидех-толмачех дола сведенеш, экскурсоводий (гидий), гидий-толмачий цаI йолча федерални реестре чудахьар»;

б) ТIатохар де ер чулоацам болча 151 а 152 пункташца:

«151) экскурсовода (гида) е гида-толмача наьха тIа леладеча идентификационни карточка кеп дIачоагIьяр;

152) экскурсоводий (гидий), гидий-толмачий а (е) инструкторий –никъ хьехарий услугаш еча, лаьрхIа болча налогови оттамах пайда эчаца организацией, индивидуални предпринимателий а физически наьха а къахьегамма регионални паччахьалкхен тIахьожам (бIаргаIунал) вIаштIехьдоаккхари кхоачашдари, Галггай Республика Правительствос дIачоагIьяча положенеца нийса».

3) 13 статьяе:

а) 2 даькъа кхоалагIа абзац укх редакце даязъе:

Российски Федерацие Правительствос берий салаIара а унахIено тоаяра а викал яьча, кхоачашдара лаьдала федерални органаца цъхана кхоачашду, Iаламан араьха вIашагIтехача кхенза болча туристий тоабан доакъашхой долча бераша даькъа а лоацаш Юбелгалъьхь мероприятеш дIахьар вIаштIехьдоаккхачи кхоачашдеши юкъяра дIадехараш лоряду:

туристский маршрутеш чакхбовлар, кхийолча маршрутеш дIабахар, походаш, экспедицеш, слеташ а царех тарра кхийола мероприятеш яр, иштга, дешара къахьегам дIахьоча организацияча а берий салаIари цар унахIено тоаяри вIаштIехьдоаккхача организацияча а лоряду уполномоченни йолча паччахьалкхен лаьдала органашка, цу тайпара мероприятеш дIахьара моттигах, хан-йовкъехи цига йоаккхача хана боарамахи хоам бара аргланца»;

б) 6 а 7 а доакъош укх редакце даязъе:

«6. ЛаьрхIача налогови оттамах пайда эча, экскурсионни кхоачо еш бола туроператораш, турагенташ, организацеш, индивидуални предпринимателаш, физически нах, декхарийла ба, федерални уполномоченни органаца, Галггай Республице туристский къахьегамма урхал дара уполномоченни йолча кхоачашдара лаьдала органаца, моттигерча шедоалдара органашка, туризма кхерамзле лораяра лаьрхIа долча службашка а лоам болча нахага а туристашца (экскурсанташца), шоашта уллув новкъостал деш инструктораш-никъ хьехараш хила безача туристский маршрутеш тIа хиннача, чоалханерча хиннарех, хьем боацаш хоам дIабе, «Российски Федерацие туристский къахьегамма лардех долча» Федерални законаца нийса отта ма дарра»;

законца нийса отта ма дарра.

7. ЛаьрхIача налогови оттамах пайда эча, экскурсионни кхоачо еш бола туроператораш, турагенташ, организацеш, индивидуални предпринимателаш, физически нах, декхарийла ба, федерални уполномоченни органаца, Галггай Республице туристский къахьегамма урхал дара уполномоченни йолча кхоачашдара лаьдала органаца, моттигерча шедоалдара органашка, туризма кхерамзле лораяра лаьрхIа долча службашка а лоам болча нахага а туристашца (экскурсанташца), шоашта уллув новкъостал деш инструктораш-никъ хьехараш хила безача туристский маршрутеш тIа хиннача, чоалханерча хиннарех, хьем боацаш хоам дIабе, «Российски Федерацие туристский къахьегамма лардех долча» Федерални законаца нийса отта ма дарра»;

в) 10 даькъа укх редакце даязъе:

«10. Экскурсионни кхоачо еш бола туроператораш, турагенташ, организацеш декхарийла отт, укх статьяй шоллагIча даькъаца нийса маршрутеш дIадехараш вIашагIтехача туристий тоабан доакъашхой бола кхензабараш цу маршрутеш дIабахарах дIадехараш лоряде, иштга уполномоченни йолча паччахьалкхен лаьдала органашка, цу тайпара мероприятеш дIахьара моттигах, хан-йовкъехи цига йоаккхача хана боарамахи хоам бара а аргIа лораяр».

Статья 2

Ер Закон болх бе долалу ер официално кепатехача дийнахьа денз, укх статьяе низаца чоагIьялара йола, кхийола хан-юкъ оттаяе положенеш ца лаьрхIача.

Укх Закона 1 статьяй 3 пункта 1 а 2 а пунктеш, подпункташ «б», «в» низаца чоагIенна болх бе йолалу 2022 шера 1 июле денз.

Галггай Республика

Мехкда

г. Магас

2022 шера 3 июнь

№23-РЗ

Келаматнаькъан М.М.

**ГАЛГГАЙ РЕСПУБЛИКА
ЗАКОН**

**«Ветеринарех долча» Галггай Республика Закона
хувцамаш юкъядаьхара хьакъехьа**

Тлайцад

Галггай Республика

Халкъа Гуллама

2022 шера 26 мае

Статья 1

«Ветеринарех долча», 2005 шера 23 июнерча, №28-РЗ йолча Галггай Республика Закона (газет «Галггайче», 2005, 2 июле, 20 октябре; 2006, 25 апреле; газета «Сердало», 2007, 26 апреле; газет «Галггайче», 2014, 6 мае; 2015, 29 декабре; интернет-газет «Галггайче» (www.gazetaingush.ru), 2019, 2 декабре; 2021, 4 марте) юкъяхо Юбелгалдаь хувцамаш:

1) 31 статьяй 3 даькъе дош «бIаргаIунала» хувца дешашца «тIахьожамма «бIаргаIунала»;

2) 7 статьяе укх редакце даязъе:

«Статья 7. Федерални паччахьалкхен ветеринарни «тIахьожам (бIаргаIунал)

1. Федерални паччахьалкхен ветеринарни тIахьожам (бIаргаIунал) кхоачашду:

1) ветеринарни тIахьожам бара кхоачашдара лаьдала федерални органно, Российски Федерацие Правительствос дIачоагIьяча положенеца нийса;

2) Российски Федерацие Правительствос полномочеш дIаеннача, кхоачашдара лаьдала федерални органашка, Российски Федерацие Паччахьалкхен доазонах чакхбовлара пункташка, Российски Федерацие Правительствос белгалъяьча аргланца йолча компетенце боарае;

3) оборона, чурча Iулакхий, Российски Федерацие къаман гварде эскара, тIаазар кхоачашдара, паччахьалкхен ха дара а кхерамзле Iалашъяра а даькъе, Российски Федерацие къаман гварде эскара дIалаьчача объекташка, – белгалъяьча федерални органашка, белгалъяьча, кхоачашдара лаьдала федерални органиий доазон органиий подразделеней, ветеринарни (ветеринарно-санитарни) службашка а ше-ший аргIа йолча урхалдара органашка, иштга цар ведомства кIала йолча организацеша.

2. Федерални паччахьалкхен ветеринарни тIахьожам бара полномочеш, Галггай Республика кхоачашдара органашка, «Российски Федерацие субъектий законодательни (представительни) паччахьалкхен лаьдала кхоачашдара органаш вIашагIюхкара юкъярча принципех долча», 1999 шера 6 октябрера №184-ФЗ йолча Федерални закона 268 статьяйца нийса дIаялар могадеш дац, укх статьяй 3 даькъо белгалъяь моттиг ца лаьрхIача.

3. «Российски Федерацие субъектий законодательни (представительни), паччахьалкхен лаьдала кхоачашдара органаш вIашагIюхкара юкъярча принципех долча», 1999 шера 6 октябрера №184-ФЗ йолча Федерални закона 268 статьяйца белгалъяьча аргланца нийса, ветеринарни тIахьожам бара кхоачашдара лаьдала федерални органно, Галггай Республика паччахьалкхен лаьдала кхоачашдара органашка ветеринарни паччахьалкхен тIахьожам бара шоай полномочейх цъха даькъа дIадалар могаду, духхьал Галггай Республика доазон тIа къахьегача гражданий хьакъехьа, Галггай Республика доазон тIа цар къахьегам хьайбаш дебадеш, кхедеш, Iалашдеш, дIа-хьа кхувлаш (цу даькъе дIа-хьа лоаккаши, вордашца дIа-хьа кхувлаши) Галггай Республика доазон тIа Iюлла хьайбаш леладари урсаш хьакхари, Галггай Республика доазон тIа тIахьожамма кIала дола товараш хьадар, чакхдахар, лорадеш лоаттадар, маьхала дахар, Галггай Республика доазон тIа Iюлла дIа-хьа дахьар.

4. Федерални паччахьалкхен планови тIахьожамма (бIаргаIунала) мероприятеш гражданий хьакъехьа дIахьош хилац»;

3) 9 статьяй 2 даькъе дош «бIаргаIунал» хувца дешашца «тIахьожам (бIаргаIунал)»;

4) 10 статьяй ийIагIча абзаце дош «бIаргаIунал» хувца дешашца «тIахьожам (бIаргаIунал)».

Статья 2

Ер Закон низаца чоагIденна болх бе долалу, ер официално кепатехача дийнахьа денз.

Галггай Республика

Мехкда

г. Магас

2022 шера 3 июнь

№ 24-РЗ

Келаматнаькъан М.М.

14 БОКЪОНА КАЪХАТАШ

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №1128 от 1.06.2022 г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельных участков государственная собственность на которые не разграничена.

Аукцион состоится в 11 ч. 00 мин. 14.07.2022 г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. 10.06.2022 г. по 11 ч. 00 мин. 12.07.2022 г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, государственная собственность на который не разграничена, категория земель - земли населенных пунктов, вид разрешенного использования – предпринимательство, для строительства магазина, кадастровый номер 06:04:000004:3301, площадь 4088

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №1156 от 03.06.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельных участков государственная собственность на которые не разграничена.

Аукцион состоится в 11ч. 00 мин. 18.07.2022 г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. 10.06.2022 г. по 11 ч. 00 мин. 12.07.2022 г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, государственная собственность на который не разграничена, категория земель - земли населенных пунктов, вид разрешенного использования – объекты придорожного сервиса, кадастровый номер 06:01:1100001:2222, площадь 1800 кв.м., расположен

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №1128 от 01.06.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельных участков государственная собственность на которые не разграничена.

Аукцион состоится в 11ч. 00 мин. 14.07.2022 г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. 10.06.2022 г. по 11 ч. 00 мин. 12.07.2022 г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, государственная собственность на который не разграничена, категория земель - земли населенных пунктов, вид разрешенного использования – предпринимательство, для строительства магазина, кадастровый номер 06:04:000004:3301, площадь 4088

Минимущество Ингушетии информирует о возможности предоставления на праве аренды:

1.Земельный участок кадастровым номером 06:02:0000013:2 общей площадью 6627 кв.м., Республика Ингушетия, р-н. Сунженский, ст-ца Нестеровская, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

2.Земельный участок кадастровым номером 06:02:0000009:2141 общей площадью 316 957 кв.м.,

Российская Федерация, Республика Ингушетия, Сунженский муниципальный район, с.п. Троицкое, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

3.Земельный участок кадастровым номером 06:02:0000013:1032 общей площадью 500001 кв.м., Российская Федерация, Республика Ингушетия, Сунженский

кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п. Экажево.

Срок аренды: 4 года 10 месяцев

Начальная цена (ежегодный размер арендной платы) (2%): 48 867,75 руб.

Шаг аукциона (3%): 1 466,03 руб.

Размер задатка (20%): 9 773,55 руб.

(с техническими условиями подключения к сетям инженерно-технического обеспечения можно ознакомиться обратившись к организатору торгов)

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны КЗ (коммунальная зона общего типа) в соответствии со статьёй 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации подлежат ограничению (ст. 31 Правил землепользования и застройки муниципального образования МО с.п. Экажево Назрановского муниципального района, Утверждены Решением Совета депутатов МО «Сельское поселение Экажево» от 21 ноября 2012г. № 16/1 (в редакции утвержденной Решением Экажевского сельского Совета от 16.11.2016 г. №45-1).

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее

ный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Малгобекский муниципальный район, с.п. Средние Ачалуки, ул. Цечоева.

Срок аренды: 10 лет 8 месяцев.

Начальный размер годовой арендной платы (3%): 16 717 руб. 97 коп.

Шаг аукциона (3%): 501 руб. 53 коп.

Размер задатка (20%): 3 343 руб. 60 коп.

(с техническими условиями подключения к сетям инженерно-технического обеспечения можно ознакомиться обратившись к организатору торгов)

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны ПЛ (зона природных ландшафтов и неудобий) в соответствии со статьёй 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации не подлежат ограничению.

(ст. 34 Правил землепользования и застройки муниципального образования МО с.п. Средние Ачалуки Малгобекского муниципального района Республики Ингушетия, Утверждены Решением Совета депутатов МО «Сельское поселение Средние Ачалуки» от 21 ноября 2012г. № 19/21-2 в редакции утвержденной Решением Средний-Ачалукского сельского Совета от

кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п. Экажево.

Срок аренды: 4 года 10 месяцев

Начальная цена (ежегодный размер арендной платы) (2%): 48 867,75 руб.

Шаг аукциона (3%): 1 466,03 руб.

Размер задатка (20%): 9 773,55 руб.

(с техническими условиями подключения к сетям инженерно-технического обеспечения можно ознакомиться обратившись к организатору торгов)

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны КЗ (коммунальная зона общего типа) в соответствии со статьёй 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации подлежат ограничению (ст. 31 Правил землепользования и застройки муниципального образования МО с.п. Экажево Назрановского муниципального района, Утверждены Решением Совета депутатов МО «Сельское поселение Экажево» от 21 ноября 2012г. № 16/1 (в редакции утвержденной Решением Экажевского сельского Совета от 16.11.2016г. № 45-1).

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее

муниципальный район, с.п. Нестеровское, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

4.Земельный участок кадастровым номером 06:02:0000013:1031 общей площадью 100000 кв.м., Российская Федерация, Республика Ингушетия, Сунженский муниципальный район, с.п. Нестеровское, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

5.Земельный участок кадастровым номером 06:04:0000006:77 общей площадью 54976 кв.м., Российская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п. Сурхахи, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

6.Земельный участок кадастровым номером 06:04:0700002:337 общей площадью 276425 кв.м., Россий-

приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г. Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

08.11.2016г. № 21/28-3).

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г.Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г.Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

ская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п. Сурхахи, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

7.Земельный участок кадастровым номером 06:01:0000003:5085 общей площадью 100000 кв.м., Российская Федерация, Республика Ингушетия, Малгобекский муниципальный район, с.п. Сагопши, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

8.Земельный участок общей площадью 404144 кв.м., расположенный по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, Гамурзиевский административный округ, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

9.Земельный участок общей площадью 800 кв.м., рас-

положенный по адресу: Республика Ингушетия, с.п. Троицкое, ул. Международная, в целях индивидуального жилищного строительства.

Граждане и (или) крестьянские (фермерские) хозяйства, заинтересованные в предоставлении указанных участков, имеют право в течение тридцати дней со дня опубликования извещения, подавать заявление о намерении участвовать в аукционе на право заключения договора аренды такого земельного участка. Ознакомиться со схемой расположения земельных участков, указанных в пп. 8, 9 данного извещения, возможно в будние дни с 10:00 до 13:00 по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, пр-кт Базоркина, 70, этаж 2.

Заявления принимаются по адресу: 386101, Республика Ингушетия, г. Назрань, пр-кт Базоркина, 70, этаж 2, контактный телефон: 8(8734) 77-11-30.

Способ подачи заявлений: в виде бумажного документа непосредственно при личном обращении или в виде бумажного документа посредством почтового отправления.

Дата начала приема заявлений – 09:00, 10.06.2022 г., дата окончания приема заявлений – 18:00, 11.07.2022 г.

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №1307 от 08.06.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельных участков государственная собственность на которые не разграничена.

Аукцион состоится в 11ч. 00 мин. **20.07.2022 г.** по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч. 00 мин. **10.06.2022 г.** по 11 ч. 00 мин. **12.07.2022 г.** по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот № 1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, государственная собственность на который не разграничена, категория земель - земли населенных пунктов, вид разрешенного использования – предпринимательство, для строительства магазина, кадастровый номер 06:04:0000004:2702, площадь 7558 кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п. Экажево.

Срок аренды: 5 лет

Начальная цена (ежегодный размер арендной платы) (2%): 90 347,97 руб.

Шаг аукциона (3%): 2 710,44 руб.

Размер задатка (20%): 18 069,59 руб.

(с техническими условиями подключения к сетям инженерно-технического обеспечения можно ознакомиться обратившись к организатору торгов)

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны С-3 (зона режимных объектов) в соответствии со статьёй 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации не подлежат ограничению (ст. 39 Правил землепользования и застройки муниципального образования МО с.п. Экажево Назрановского муниципального района, Утверждены Решением Совета депутатов МО «Сельское поселение Экажево» от 21 ноября 2012г. № 16/1 (в редакции утверждённой Решением Экажевского сельского Совета от 16.11.2016г. № 45-1).

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г.Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Утерянное тракторное свидетельство АА №021 53 50, выданное ГОУ НПО ПУ №1 г. Назрань в 2008 г. на имя Дошхоклова Исраила Мусаевича, считать недействительным.

Утерянный аттестат №00604000003572, выданное ГКОУ СОШ №1 г. Назрань в 2021 г. на имя Парова Мухаммада Амин-Башировича, считать недействительным.

Утерянный диплом ВСБ №0013892, выданный Институтом экономики и права ведения г. Назрани в 2004 г. на имя Точиева Мухаммеда Ибрагимовича, считать недействительным.

Гюза денош наха телараш!

ГЛАЗДАНАБЪКАН АХЬМАД

Тха редакце каст-кастта ух бахархоша шоай болх дог лазаш, бехтокхаме дIакхухьача наха баркал оала каьхаташ. Цу мугларера каьхат каьхачд тхога тахан Аьлти-Юртгарча Саагнаькъан, Льянанаькъан, Цолой, Оздой, Коазой - бахархошкара. Цу наха доккха бар-

ло я. Уж ара хаоттам мичча бесса мара ца хиларах, цIагIа пенсеш, пособеш, иштга кьхь-дараш дахьаш хьабоагIа тхона. Дог цIена, кIаьда оамалаш йола нах, бахархошта, боча болаш, дукхабезарех ба. Шоай болх дукхабезаш, нах лоархIаш, цьхаккха хIаман тIехьа эгIазло ца лоацаш кьахьег цар. Тхона лов, дег чура, царна доккха бар-

Орцханакъан Зинаида, почталъон

кал оал, цу моттигерча почта болхлошта.

«Почталъонаша болаш кьахьегаш хьабоагIа Орцханакъан Зинаидаи Вешкаранакъан Булихани. Булихана болх бу 30 шу совгIа ха я. Из Iалаьмате бехтокхаме болх-

кал ала! Могаш-маьрша болаш, иразе, аьтгонца хилда цар денош! ХIара дено гIозле яхьйла цар дикача дегашта!», — йоах каьхата гIа. Кара хIама доацаш, цьхан байта чура дешаш дагадох укх меттиге: «ХIара денна почталъона наьха дегашта гIозле тел!»

Вешкаранакъан Булихан

Эггара дикагIа вола пристав Магасе болх беш ва

СУЛТЫНАБЪКАН ЙОАКЪАП

Суда нийсхо лораш вола «дикагIа вола пристав» яхача, Еригача Россе регионални конкурсе, хьалхара меттиг яккхар, суда приставий кхуврче болх беш волча, Бештой Йоакъапа. 2019-ча шера цу конкурсе белгалваннавар, ший дог-лазарца дIахьош вола пристав. Цу йоккхача яхьашка дакьа лоацаш хилар, шоай белха тIехьа белгалболаш хьабоагIа приставаш.

Белха тIехьара цар кхетам, говзал тожкхаш чакхьахар уж приставаш. ШоллагIа йолча этапе дакьа лоацаш хургва, Бештой Йоакъап. Из дIахьоргьа Ростове.

Бийсанна дIакхухьача футболни лиге котало яккхар «Мочхос»

БЕРДАНАБЪКАН ЛОРС

Укх шера, бIаьстан хьалхарча бетта, Мочхий-Юрта дIайихьача бийсанна дIакхухьача футболни лиге, котало яккхар «Мочхо» яхача футболни клубо. Яхьаш чакхьаля цьхакьа тур йисае а, ховш дар котало малагIа оагIонга юс. «Мочхо» хьалхаянналга гуш дар, цо Iоаяьча очкех. Из команда яр, турнир дIаяхьара гIулакх вIашагIделлар а.

Бийсанна дIакхухьа футболни лига, тахан, дуккхача пхьешка кьоабальеш я. Футбол дукхаезараша вIашагIелла, зIамига-футбол оала лига я из. Из гIулакх вIашагIдоллача хана, цу юкье дакьа лаца безам болаш хилар 12 команда.

Уж ерига спортивни тоабаш, Пригородни районера яр. Дошуйи дотуйи каьхачараш, тахан, бовзаш ба! Уж ба «Мочхой» Яндарера «Чемпиони». Геза каьхачун цIи йовзаш хургьа, итлагIа тур чакхьаьлча.

сердало

Учредители: Правительство Республики Ингушетия и ГАУ «Общественная газета «Сердало»

Главный редактор: Курскиева Х.А.

Адрес Правительства РИ: 386001, г. Магас, пр. И. Язиева, 12.

Адрес редакции и издателя: Республика Ингушетия, 386101, г. Назрань, Тер. Центральный округ пр. И.Базоркина, 60. Тел.: 8 (8734) 77-11-84. Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована Управлением Россохранкультуры по ЮФО. Рег. номер ПИ № ФС 10-6526 от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в компьютерном центре редакции газеты «Сердало».

Время подписания номера по графику в печать: 25 мая 2022 г. Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не совпадать с позицией редакции. При перепечатке ссылка на газету обязательна. Письма, рукописи, фотографии, рисунки не рецензируются и не возвращаются. Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве «Южный регион», с готовых диапозитивов Адрес: 357600, Ставропольский край, г. Ессентуки, ул. Никольская, 5. Заказ № 1435 Тираж: 2000 экз.

Республика Ден хетадаь, парашютаца чутувсабалар бахархой

БЕРДАНАЬКЪАН ЛОРС

Парашютаца чутувсабен-нараш гІалат бала бокъо йолаш бацар. Алани дозон тІа Іобоссабезаш бар ТІахІири ИсмаІали. Цу дийнахъа цига дукха адам дар, массе моттигашка латташ палаткаш, берий аттракционаш, доазув дІалаьца республика Ди дезде гулбенна-раш.

Цу дерригнен юкье хьалхе хоржам баь латтача моттиге, Іобоссабезаш бар кагий нах. 1500 метр лакхера чукховсабалар уж. Цул совгІа, хьалха санна, самолета тІара ца товсалуш, парашюта тІара Іобоссабезаш бар уж.

Аттадарех из гІулакх хиннадеце а, шоашта хьалхашка оттадаь декхар, дїзза чакхдаькхар дог айденнача кагирхоша. Гулбеннарашта юкье Іобессар Янданакъан ИсмаІали Йовлой ТІахІири. Бахархошта кхы а чоагІагІа сакъердам лакхбеш, гІулакх хилар цунах.

Кадетий доалахъа керда спортивни объект хургъя

ГІАЗДАНАЬКЪАН АХЬМАД

ХьатІадоагІаца пІаьраска дийнахъа, берригаш гулбенна, хьабелларгба кадеташта совгІата баь бассейн. Госдума депутат волча БІархой Бекхана новкъостал деш хьабийла из беркате кхуврч, кадеташта доккха совгІат хинна дІаэттар. Бассейн хьабеллача дийнахъа, шоай хьалхара, хи чура тренировкаш хьаьокха кийчлуш ба кадетащ.

«Оаха бассейн полуолимпийски хурболаш хьабаьб: пхи никъ боахал 25 метра латт, шорал — 1,6 м, кІоаргал — 1,5 кхаь метрага кхаччалца. Иштта болча бассейна чу тренировкаш е йиш йолаш ба, моллагІа ханага кхаьча спортсменаш», — дийцар БІархой Бекхана.

Республика Ди хоккейни матчаца, ша тІа хехкабаларца дІадихъар «Башлоаме»

БЕРДАНАЬКЪАН ЛОРС

Республика Ди дездечарна юкье хилар, «Башлоам» яхача шан арена тоаба. Цу доккхача хилар Магасера «Асса», Назранера «Эрзи».

Массе хана санна, котало барта тІехъа хилар! Иштта ца хилча йиш а ярий, цу мо долча дийнахъа. Матч йисте яьлча,

шан аре паргІатта хилар ловза безам барашта. Шийна ловш вола саг хохкавала йиш яр ша тІа. ДукхагІа хехкалуш хинна-раш студенташ бар.

Гуш дар, ахкан дийнахъа «Іанца» вІашагІххетаро, цар дегашта, хоза, наьха санна сакъердам баьлга. ТІехъа тІа йоагІаца хана, иштта гуллуш хехкабалар цига доаржаде лерхІ. Цу моча гІулакхо, кагирхой, спорта дикагІа тІаозаргба.

Керда физкультурни кхуврчаш хьаделлаш латт вай мехка

СУЛТЫГНАЬКЪАН ЙОАКЪАП

Илдарха-ГІалий тІарча Заречная оалача ураме, керда физкультурни кхуврч хьабийлаб. Укх бетта 4-ча дийнахъа, дездергдолча республика 30-шу дизара хетадаь да, из беркате гІулакх. «Спорт-вахара оамал»

яхача къаман проекте чудодаш да керда кхуврч хьабеллар.

Из моттиг хьабеллача, хозача дешашца, пхье бахархой даькъала бийцар мэра Осканакъан Мухьмад-Башира. Пхье кулгалхо догтийша ва, цу мот-

тигах кагирхой вахаре, доккха беркетеи пайдеи хургба аьнна. Ха йоаеш лелачарна хІанз аьттув ба, дегІа могошала пайда хулаш ха яккха.

Эшаш мел болча кхоачамца тоаяь я из моттиг. Иштта, грамоташ луш белгалбаьхар, спортивни вахар пхьерча бахархош-

та тоаде гІерташ, къахьийгараш. Тахан, кхувш латтарашта, эггара эшача гІулакхех да из!

Кердача спортивни кхуврче бахархой аьттув хургба футболлах, хоккеях, баскетболах — ловза. Болхлоша къахьийгад, цига, бийсан сийрда хургйолаш дикагІа йола лампаш йоагІаш.